



۲۰۱۷/۰۴/۳۰

پوهندوی آصف بهاند

د احمد ولي اڅکزي کوچنی ټکی کام

او د کوچنیانو له پاره دوه سوه نکلونه

احمد ولي اڅکزی او د کوچنیانو ادب

۶ برخه

د کوچنیانو ادبیات تاریخي پس منظر، اوسنی حالت

څلور دیرشمه برخه

احمد ولي اڅکزی زموږ د د اسني نسل په استازیتوب د پښتو زبې او ادب له پاره داسې خدمت کړی دی چې له اټکل او تصور نه وتلی دی، په تیره بیا د پښتو ژبې د خونديتوب او بډایني په برخه کې یې د قاموسونو را ټول او آنلاين کول او د نوي نسل د روزلو په برخه کې یې د «kochnai.com» د پاڼې تاسیس او په دې پاڼه کې یې د کوچنیانو له پاره د دوی په ژبه او له ذهن او دنیا کې سره برابر د موادو را ټولونه او په تیره بیا د شعر او کیسو په برخه کې د ده خپل تخلیقات او په بیلابیلو آرسونو کې یې د کوچنیانو له پاره آنلاين کول.

د کوچنیانو د ادبیاتو په برخه کې ما لا هغه وخت پر ده باندې څیړنه پیل کړه، چې د کوچنیانو له پاره مې د ده تخلیقاتو ته پام شو. د ماشومانو او کوچنیانو له پاره مې د احمد ولي اڅکزي د کارونو څیړنې ته جلا باب پرانست او سر لیک مې ور ته «احمد ولي اڅکزی او د کوچنیانو ادب» وټاکه، بسایسته اوږده څیړنه مې پرې وکړه او په پنځو برخو کې مې خپره کړه. په هغې څیړنه کې مې د احمد ولي اڅکزي په باب داسې لیکلي وو:

«د هغو لیکوالو او قلموالو په ډله کې چې له څه مودې نه را په دې خوا یې کوچنیانو او د هغو ادبیاتو ته پام ور اړولی دی، یو هم پیاوړی او نه ستړی کیدونکی فرهنگي، احمد ولي اڅکزی دی. د احمد ولي اڅکزي نوم، د ده د تر سره کړو فرهنگي کارونو په وجه، هر افغان باید اوریدلی وي او لږ قلموال به وي چې د ده له فرهنگي کارونو څخه یې استفاده نه وې کړې. د قاموسونه دات کام (com.qamosoona) په اوریدو سره د هر افغان په ذهن کې د احمد ولي اڅکزي نوم او تر سره کړي فرهنگي کارونه تداعي کيږي، د هر پښتو لغات پوښتنه که څوک کوي او مانا یې غواړي، نو وايي: قاموسونه دات کام ته دې سر ور ښکاره کړی که نه؟ او قاموسونه دات کام د احمد ولي اڅکزي د نه سترو کیدونکو هلو ځلو له برکته نن ورځ د ټولو لوستونکو په خدمت کې دی.»

احمد ولي اڅکزی په رښتیا په خپل کړی هود ودرید او د قاموسونو پروژې او کوچنی ټکی کام یې داسې وچلول او غني یې کړل چې اوس دی لا څه کوي چې د نوي نسل د روزنې ډیری پلویان ور باندې ویاړي. هغه مقالې چې پخوا ما د ده په باب لیکلي وې، هلته مې د کوچنیانو له پاره د ده کارونه داسې سره شمیرلي وو:

«احمد ولي اڅکزي د کوچنیانو ادبیاتو په برخه کې دغه کارونه تر سره کړي دي:

۱- خپل تخلیقات یې:

الف: نثر (کیسې)،

ب: شعرونه

۲- ژباړې،

۳- د ماشومانو له پاره ویبسایت (com.qamosoona)

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

د کوچنيانو له پاره د احمد ولي اڅکزي ليکنې مي د لومړي ځل له پاره د لږ او بر په ويبپاڼه کې تر سترگو شوي. څو منظومې او منثورې ليکنې مي يې چې له نظره تيرې کړي، نو و مي پتيله چې د کوچنيانو د ادبياتو په برخه کې د يو مطرح ليکوال او شاعر په توگه څه ور باندې وليکم، نو مي د ده ليکنې او شعرونه او د ده په باب د مالوماتو په را ټولولو پيل وکړ.

د احمد ولي اڅکزي په باب چې کومه څيرنه ما پخوا کړې وه، وروستۍ مقاله مي د ۲۰۱۶ کال د مارچ په سپارسمه نيټه خپره کړه؛ له هغې نيټې بيا تر نن پورې احمد ولي اڅکزي په kochnai.com کې خپلو هلو ځلو ته نور هم په ډيرې حوصلې سره دوام ورکړ او پايله يې دا شوه چې ده په ياده پاڼه کې د خپرو شو کيسو او شعرونو شمير تر دوو سو (۲۰۰) واوښت.

احمد ولي اڅکزي په «kochnai.com» کې د خپرو شو کيسو او شعرونو بشپړ لست خپور. البته دا لست له لاندې خوا ځکه ترتيب شوی دی چې په ترتيب سره لومړی، دويم او بيا تر دوه سوه دريم (۲۰۳) پورې يې شميره جگه شوې ده چې د مقالې په دې برخه کې به يې د پنځوس مطلبونو سرليکونه او لينکونه کينودل شي او نور به د مقالو په نورو برخو کې راوړل شي:

- 203 - د هوبنيارۍ گټه [<http://bit.ly/2ohMnx8>]
- 202 - د غرور تاوان [<http://bit.ly/2p9CaXJ>]
- 201 - بې غرضه نېکي [<http://bit.ly/2ohMkkW>]
- 200 - له کاره وپره [<http://bit.ly/2ohMj0m>]
- 199 - د اتفاق زور [<http://bit.ly/2p9ozjc>]
- 198 - زړه او ژبه [<http://bit.ly/2pt65a2>]
- 197 - څلورکلن بوډا [<http://bit.ly/2p9JcvJ>]
- 196 - وړۍ شتمن [<http://bit.ly/2pt9y8D>]
- 195 - هوبنيار سړی [<http://bit.ly/2nUoW0N>]
- 194 - ناپوه هلک [<http://bit.ly/2oFto22>]
- 193 - مغرور مېړی [<http://bit.ly/2plgwpL>]
- 192 - غلاجنه بيزو [<http://bit.ly/2nUkxuz>]
- 191 - دوه ورونه [<http://bit.ly/2omhyqI>]
- 190 - د وزير لور [<http://bit.ly/2omoS5e>]
- 189 - د هنر دولت [<http://bit.ly/2plbBoT>]
- 188 - د سرلورۍ تاج [<http://bit.ly/2oFBsA9>]
- 187 - د خيالونو مانی [<http://bit.ly/2ppFIVw>]
- 186 - د توتي نصيحت [<http://bit.ly/2ohPq8E>]
- 185 - خاوره او اوسپنه [<http://bit.ly/2oOMuTZ>]
- 184 - باد او لمر [<http://bit.ly/2plhsua>]
- 183 - اووه سړي خورې [<http://bit.ly/2ohPI4Q>]
- 182 - آزاد [<http://bit.ly/2omjOOc>]
- 181 - د انسان او شيطان فرق - منظوم نکل [<http://bit.ly/2ppmlfi>]
- 180 - درې نانۍ پيشوگياني - فليپ کتاب [<http://bit.ly/2IXbqkI>]
- 179 - لرم او کشپ - منظوم نکل [<http://bit.ly/2p9vnxh>]
- 178 - نافرمان که با همت؟ - منظوم نکل [<http://bit.ly/2p9xocD>]
- 177 - الف تر يې نظم [<http://bit.ly/2p9yCod>]
- 176 - الف بي - سندرې [<http://bit.ly/2oDbgEm>]
- 175 - بېرندونکې انجلۍ - منظوم نکل [<http://bit.ly/2oD4Uoy>]
- 174 - ناروغ لېوه - نظم [<http://bit.ly/2pppY4C>]
- 173 - لېوه او سپۍ - منظوم نکل [<http://bit.ly/2omqrQB>]
- 172 - آس او خر [<http://bit.ly/2oP1TUb>]
- 171 - گيډري او سوی [<http://bit.ly/2ohEMyr>]

د پاڼو شميره: له 2 تر 3

- 170 - د سپي وفا [<http://bit.ly/2oDg5h7>]
- 169 - گيډره او چرگه [<http://bit.ly/2nUgbnj>]
- 168 - برابر وېش [<http://bit.ly/2ptdNRF>]
- 167 - وزرماتي مرغی [<http://bit.ly/2pl9hhy>]
- 166 - د گيډري کواله [<http://bit.ly/2oOUsMJ>]
- 165 - نوکر او آس [<http://bit.ly/2p9sNXW>]
- 164 - زور سپی [<http://bit.ly/2oP1AbZ>]
- 163 - گيډره او بزه [<http://bit.ly/2oP2h57>]
- 162 - لېوه او پسه [<http://bit.ly/2ohQ7yw>]
- 161 - د درواغو دعوه [<http://bit.ly/2nUm6ZO>]
- 160 - سپی او کوټی [<http://bit.ly/2oOKijl>]
- 159 - مېړه او لېوه [<http://bit.ly/2oOLxej>]
- 158 - لېوه او سپی [<http://bit.ly/2oDbVpi>]
- 157 - غله او چرگ [<http://bit.ly/2plaAgk>]
- 156 - بلبل او باز [<http://bit.ly/2pt3vB6>]
- 155 - گيډره او لېوه [<http://bit.ly/2omcPVK>]
- 154 - توره مچۍ او چرچرکه [<http://bit.ly/2oFpUMY>]
- 153 - دا وېش دي له چا نه زده کړ [<http://bit.ly/2pt6iKr>]
- 152 - لېوه او زانی [<http://bit.ly/2p9w0qr>]
- 151 - د چرگ هوبنياري [<http://bit.ly/2ohURUU>]
- 150 - زمري او غویي [<http://bit.ly/2oCR0TC>]

د څلور دیرشمي برخي پای

د پاڼو شميره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني دلیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرو مخکي په څیر و لولئ